

Wat het tweede aangaat: ter ondersteuning van de leus 'een parlement voor Indonesië!' werden in de eerste vier maanden van '40 op tal van plaatsen in de archipel openbare vergaderingen gehouden. Op enkele van die vergaderingen greep de politie in. Zo in Benkoelen waar in januari een door de *Parindra* belegde bijeenkomst werd bezocht door ca. duizend inheemsens, onder wie zich de vertegenwoordigers van vele andere plaatselijke verenigingen bevonden. Toen de spreker het nationalisme ging behandelen, werd hem door de aanwezige rechercheur van de Politieke Inlichtingendienst verzocht, zich te matigen. 'Zijn rede vervolgend trok', aldus een in Palembang verschijnend inheems dagblad,

'spreker een vergelijking met een rijpe banaan die het gouvernement echter nog niet rijp vindt maar die zeker zal rotten als men ze liet staan. Dit ontlokte gelach aan het publiek. De PID waarschuwde nogmaals . . . Wij zullen niet in opstand komen, vervolgte spreker, waar wij immers hoogstens een *patjol*¹ hebben. Ook deze opmerking werd met applaus en vrolijkheid ontvangen. Aan het daarop door de politie gedane verzoek om zijn rede te beëindigen, voldeed spreker niet, zodat de politie hem verzocht het podium te verlaten. Hij deed dit onder het geroep van '*Hidoep!*'² De leiding van de vergadering werd toen verzocht de vergadering te ontbinden, waaraan gevolg gegeven werd.'³

In maart '40 werden in de Minahassa enkele tientallen bestuursleden en leden van de *Partai Sarekat Islam Indonesia* gearresteerd nadat op enkele vergaderingen ter ondersteuning van de parlamentsactie 'in zeer opruiende taal gesproken' was.⁴ In april voerde Abikoeso in een plaats bij Bandoeng als laatste spreker het woord op een vergadering welke al enkele malen door de PID onderbroken was; hij drong op een betere sociale bewustwording der overtuigd-Islamieten aan. 'Midden in sprekers rede', aldus een in Batavia verschijnend inheems dagblad,

'trad de politie voor de laatste maal op. Zij verbood de heer Abikoeso verder te spreken en gelastte ontbinding van de bijeenkomst. Het publiek werd rumoerig; men riep: 'doorgaan! doorgaan!' Dank zij het beleid van de heer Abikoeso . . . werd het publiek tot kalmte gebracht. Opstaande riepen de aanwezigen driemaal: '*Indonesia berparlemen!*', waarna de vergadering uiteenging.'⁵

In Menado werd in april een vergadering ter ondersteuning van de

¹ Klein landbouwwerktuig waarvan het blad haaks op de steel staat. ² 'Leve (de *Parindra*)!' ³ *Pertja Selatan*, 10 jan. 1940, in *Overzicht van de Inlandse en Maleis-Chinese pers*, 1940, p. 44. ⁴ *Tjaja Timoer*, 14 mrt. 1940, in a.v., p. 180. ⁵ *Pemandangan*, 2 april 1940, p. 235.